

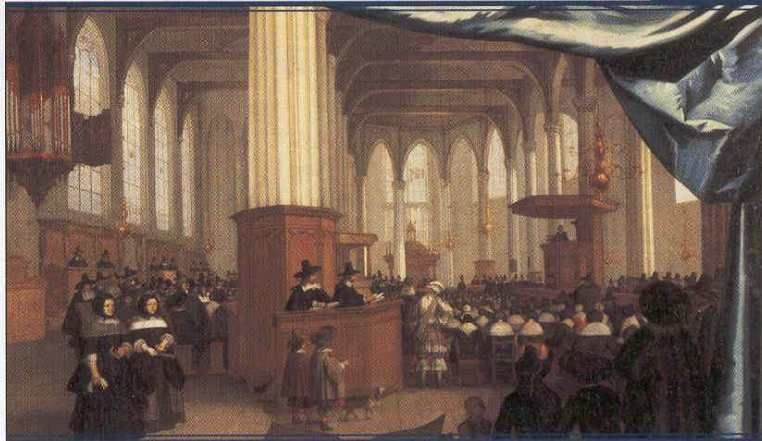
Hun eerste succes was de verovering in 1572 van Den Briel, waarna meer steden volgden.

Niet alle Nederlanden deden mee aan de **Opstand**. De zuidelijke gewesten (in België en Luxemburg) bleven onder het gezag van Filips. Zeven noordelijke gewesten (in Nederland) sloten in 1579 een militair verdrag: de Unie van Utrecht. Ze besloten in 1581 Filips niet meer te gehoorzamen.

De Nederlandse Republiek

In 1588 besloten de zeven verenigde Nederlanden samen een onafhankelijke staat zonder koning te vormen. Dat was uniek in Europa. Nederland werd daarom 'de Republiek' genoemd. De zeven gewesten bleven erg onafhankelijk. Elk werd bestuurd door een Statenvergadering van edelen en burgers. Voor gezamenlijke zaken, zoals het leger, kwamen de Gewestelijke Staten bijeen in de Staten-Generaal in Den Haag. Na de dood van Willem van Oranje (1584) werd zijn zoon Maurits benoemd tot legeraanvoerder met de titel stadhouder.

BRON 13

Een protestantse kerkdienst (Amsterdam 1655).

BRON 14

Uit een boek van Erasmus (1510):
Elke christen moet de bijbel lezen, de vrouwen, de wevers en de arbeiders op het veld. De bijbel moet in alle volkstalen worden vertaald, ook die van het verre Azië.

BRON 16

Uit een brief van een Engelsman (Antwerpen, 20 augustus 1566):
Gisteravond zag het er in de grote kerk uit als een hel; er brandden meer dan duizend toortsen en er was een leven, een getier en geraas alsof hemel en aarde vergingen, van al die beelden en kostelijke kunststukken, die omvergehaald en aan stukken geslagen werden; de verwoesting was er zo groot, dat er geen plaats was om door te dringen. Van daar trokken de vernielers naar andere kerken, en richtten er zo'n verwoesting aan, dat ik niet geloof dat zo iets eerder in één nacht tot stand is gebracht. Het verwonderlijkste is, dat ze zo weinig in getal waren; want ik zag er in sommige kerken niet meer dan tien of twaalf, meestal kwajongens en ander gespuis; er stonden echter vele toekijkers en misschien wel aanstichters bij.

BRON 15

Uit een brief van Willem van Oranje aan Margaretha van Parma, landvoogdes namens Filips II (1566):
Mevrouw,

Ik heb de brieven ontvangen, waarin de bedoeling van Zijne Majesteit wordt uiteengezet. Zijne Majesteit beveelt uitdrukkelijk, dat de godsdienstwetten met grote gestrengheid en zonder enige uitzondering zullen worden uitgevoerd. Ik kan me niet voorstellen, mevrouw, dat Zijne

Majesteit hiermee iets anders zou kunnen bereiken dan zichzelf in moeilijkheden en het land in beroering te brengen en de liefde van zijn goede onderdanen te verliezen. Ook schijnen de tijden mij weinig gunstig om de woede van het volk op te wekken, het volk dat al erg onrustig is door de duurte van het graan.
Van uw zeer nederige dienaar, Willem van Nassau